

Sygn. akt IV U 620/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 lutego 2016r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Katarzyna Antoniak

Protokolant	st. sekr. sądowy Marta Żuk
-------------	----------------------------

po rozpoznaniu w dniu 12 lutego 2016r. w Siedlcach na rozprawie

odwołania E. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 30 marca 2015 r. (Nr (...))

w sprawie E. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o zwrot nienależnie pobranego świadczenia przedemerytalnego

oddala odwołanie.

Sygn. akt: IV U 620/15 **UZASADNIENIE**

Decyzjami z 30 marca 2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych, działając na podstawie art.138 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych zobowiązał E. B. do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń tytułem świadczenia przedemerytalnego za okres od 27 października 2014r. do 28 lutego 2015r. w łącznej kwocie 4 125,46 złotych. Decyzja zapadała w wyniku ustalenia, że ubezpieczona nabyła prawo własności nieruchomości rolnej (notatka w sprawie ujawnienia nadpłaty i zaskarżona decyzja z 30 marca 2015r. k.49-50 akt o świadczenie przedemerytalne).

Odwołanie od powyższej decyzji złożyła E. B. wnosząc o jej zmianę i ustalenie, że nie jest zobowiązana do zwrotu w/w kwoty. W uzasadnieniu stanowiska ubezpieczona wskazała, że przyjmując spadek po rodzicach nie była świadoma, że poniesie takie konsekwencje. Kiedy dowiedziała się o skutkach nabycia nieruchomości rolnej w kontekście prawa do świadczenia przedemerytalnego, poinformowała organ rentowy o tym fakcie i zdała spadek. Gospodarstwo rolne miała tylko przez 3 miesiące, a poza tym od 18 lat gospodarstwo to było w dzierżawie i nie było z niego żadnych korzyści. Obecnie ma żadnych środków, aby zwrócić żadaną kwotę. Nie ma również świadczenia przedemerytalnego mimo że zbyła gospodarstwo (odwołanie k.1 akt sprawy).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie powołując się na przepis art.138 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. z art.84 ust.1 ustawy z 13 października 1998r.

o systemie ubezpieczeń społecznych oraz przepis art.4 ust.1 pkt 4 ustawy z 30 kwietnia 2004r. o świadczeniach przedemerytalnych (odpowiedź organu rentowego na odwołanie k.2-3 akt sprawy).

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 2 sierpnia 2012r. ubezpieczona E. B. wystąpiła do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z wnioskiem o świadczenie przedemerytalne. Po rozpoznaniu powyższego wniosku, decyzją z 24 sierpnia 2012r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. przyznał ubezpieczonej prawo do świadczenia przedemerytalnego od 3 sierpnia 2012r. Doręczając ubezpieczonej decyzję o przyznaniu świadczenia, organ rentowy doręczył ubezpieczonej również pouczenie o okolicznościach mających wpływ na prawo do tego świadczenia i o obowiązku pouczenia o zaistnieniu wymienionych w pouczeniu okoliczności. I tak w pkt IX pouczenia organ rentowy wskazał na okoliczność w postaci nabycia nieruchomości rolnej (decyzją z 24 sierpnia 2012r. o przyznaniu świadczenia przedemerytalnego wraz z pouczeniem k.32-32v akt o świadczenie przedemerytalne).

W dniu 19 kwietnia 2013r. zmarł ojciec ubezpieczonej S. I., a w dniu 27 maja 2014r. matka ubezpieczonej H. I. (1) będący właścicielami nieruchomości rolnych położonych we wsi P. gmina S. o powierzchni 5,62 ha fizycznych, co stanowi 4,8215 ha przeliczeniowych, a także współwłaścicielami w udziale 1/5 części własności nieruchomości o powierzchni 3,79 ha fizycznych i 3,5745 ha przeliczeniowych (tytuły własności nieruchomości rolnych przysługujące rodzicom ubezpieczonej k.36-37 akt o świadczenie przedemerytalne oraz zaświadczenie Wójta Gminy P. z 2 marca 2015r. k.45 akt o świadczenie przedemerytalne).

Postanowieniem z 27 października 2014r. wydanym w sprawie I Ns 1102/14 Sąd Rejonowy w Siedlcach stwierdził po pierwsze, że spadek po S. I. (ojcu ubezpieczonej) nabyła jego żona H. I. (1) i córka E. B. (ubezpieczona) w udziałach po 1/2 części każda z nich, a po drugie, że spadek po H. I. (1) nabyła w całości jej córka E. B. (ubezpieczona). Na skutek spadkobrania po rodzicach, ubezpieczona jako ich jedyny następca prawny nabyła na własność całość posiadanych przez nich nieruchomości rolnych (postanowienie Sądu Rejonowego w Siedlcach z 27 października 2014r. w sprawie I Ns 1102/14 k.35 akt o świadczenie przedemerytalne).

W dniu 23 stycznia 2015r. wpłynęło do organu rentowego pismo ubezpieczonej informujące o nabyciu własności nieruchomości rolnych wraz z wnioskiem o wstrzymanie wypłaty świadczenia przedemerytalnego (wniosek ubezpieczonej z 23 stycznia 2015r. wraz z przywołanymi wyżej dokumentami dowodzącymi nabycie nieruchomości rolnych k.34-38 akt o świadczenie przedemerytalne). Następnie w dniu 11 lutego 2015r. wpłynęło do organu rentowego pismo ubezpieczonej informujące o zbyciu z dniem 5 lutego 2015r. nieruchomości rolnych wraz z załącznikiem w postaci aktu notarialnego umowy darowizny nieruchomości dokonanej przez ubezpieczoną w dniu 5 lutego 2015r. na rzecz dzieci (pismo ubezpieczonej z 11 lutego 2015r. wraz z załącznikiem k.39-42 akt o świadczenie przedemerytalne).

Po powzięciu informacji o nabyciu przez ubezpieczoną nieruchomości rolnych, zaskarżoną decyzją z 30 marca 2015r. organ rentowy zobowiązał E. B. do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń tytułem świadczenia przedemerytalnego za okres od 27 października 2014r. do 28 lutego 2015r. w łącznej kwocie 4 125,46 złotych (zaskarżona decyzja z 30 marca 2015r. oznaczona (...))k.50 akt o świadczenie przedemerytalne). Inna decyzją z 20 marca 2015r. organ rentowy załatwiający w/w wniosek ubezpieczonej, wobec nabycia przez nią nieruchomości rolnych, wstrzymał od 1 marca 2015r. wypłatę świadczenia przedemerytalnego (decyzja z 20 marca 2015r. k.51 akt o świadczenie przedemerytalne).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie E. B. okazało się nieuzasadnione.

Na wstępie należy wskazać, że przedmiotem sprawy było odwołanie ubezpieczonej od decyzji z 30 marca 2015r. zobowiązującej ją do zwrotu kwoty 4 125,46 złotych tytułem nienależnie pobranego świadczenia przedemerytalnego za okres od 27 października 2014r. do 28 lutego 2015r. Dlatego Sąd nie rozpatrywał prawa ubezpieczonej do wypłaty świadczenia przedemerytalnego od 1 marca 2015r. Wniosek ubezpieczonej o wypłatę tego świadczenia (argumentowany przez nią zbyciem nieruchomości rolnych), zawarty w uzasadnieniu odwołania oraz ponowiony w

trakcie rozprawy w dniu 12 lutego 2016r. (k.9v akt sprawy) Sąd przekazał organowi rentowemu do rozpoznania (vide: zarządzenie w ostatnim akapicie protokołu rozprawy z 12 lutego 2016r. k.9v akt sprawy).

Przechodząc do zaskarżonej decyzji z 30 marca 2015r. Sąd uznał, że decyzja ta odpowiada prawu. Zgodnie z art.138 ust.1 i 2 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2009r. Nr 153, poz.1227 ze zm.) znajdującym z mocy art.11 ustawy z 30 kwietnia 2004r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz.U. z 2013r., poz.170 ze zm.) odpowiednie zastosowanie do świadczeń przedemerytalnych, osoba, która nienależnie pobrała świadczenia, jest obowiązana do ich zwrotu, przy czym za nienależnie pobrane świadczenia rozumie się:

- 1) świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń albo wstrzymanie wypłaty świadczeń w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenia była pouczona o braku prawa do ich pobierania,
- 2) świadczenia przyznane lub wypłacone na podstawie fałszywych zeznań lub dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd przez osobę pobierającą świadczenia.

W myśl art.4 ust.1 pkt 4 w/w ustawy z 30 kwietnia 2004r. o świadczeniach przedemerytalnych prawo do świadczenia przedemerytalnego ustaje z dniem nabycia prawa własności lub objęcia w posiadanie (samoistne lub zależne) nieruchomości rolnej o powierzchni użytków rolnych przekraczających 2 ha przeliczeniowe albo współwłasności nieruchomości rolnej, jeżeli udział przekracza 2 ha przeliczeniowe. Z przedstawionych wyżej ustaleń Sądu wynika, że z chwilą śmierci H. I. (2) (matki ubezpieczonej) ubezpieczona nabyła własność nieruchomości rolnych przysługującej uprzednio jej rodzicom, o powierzchni przekraczającej 2 ha przeliczeniowe (wcześniej – na skutek śmierci ojca S. I. nabyła udział we własności tych nieruchomości). Nabycie przez ubezpieczoną własności nieruchomości rolnych potwierdziło postanowienie Sądu Rejonowego w Siedlcach z 27 października 2014r. o stwierdzeniu nabycia spadku po S. I. i H. I. (1). W świetle powyższego i przytoczonego wyżej uregulowania art.4 ust.1 pkt 4 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych, nie ulega wątpliwości, że z chwilą nabycia własności nieruchomości rolnych ustало prawo ubezpieczonej do świadczenia przedemerytalnego, przy czym dla ustalenia takiego bez znaczenia pozostaje fakt, że ubezpieczona nie uprawiała faktycznie nabytych nieruchomości. Ustanie prawa do świadczenia przedemerytalnego ustawodawca wiąże bowiem z samym faktem nabycia własności nieruchomości, a nie z tym, czy są one faktycznie użytkowane.

Co do tego, czy pobrane przez ubezpieczoną świadczenie przedemerytalne za okres od 27 października 2014r. do 28 lutego 2015r. było świadczeniem nienależnie pobranym Sąd uznał trafność ustalenia organu rentowego, że świadczenie za ten okres zostało pobrane przez ubezpieczoną nienależnie. Jak wskazano wyżej na skutek spadkobrania po rodzicach (potwierdzonego postanowieniem Sądu Rejonowego w Siedlcach z 27 października 2014r.) ubezpieczona stała się właścicielką nieruchomości rolnych o powierzchni powyżej 4 ha przeliczeniowych. Z chwilą nabycia tej własności ustало jej prawo do świadczenia przedemerytalnego. Na odwrocie decyzji z 24 sierpnia 2012r. o przyznaniu świadczenia przedemerytalnego organ rentowy pouczył ubezpieczoną o obowiązku zawiadomienia organu rentowego o każdej okoliczności mającej wpływ na prawo do świadczenia przedemerytalnego, w tym o nabyciu własności nieruchomości rolnej (vide: k.32-32v akt o świadczenie przedemerytalne). Mimo pouczenia, ubezpieczona zawiadomiła organ rentowy o nabyciu własności nieruchomości rolnych (potwierdzonego postanowieniem z 27 października 2014r.) w dniu 23 stycznia 2015r. W tych okolicznościach świadczenie, które zostało jej wypłacone mimo ustania prawa do tego świadczenia słusznie uznane zostało za świadczenie nienależnie pobrane, które podlega zwrotowi. Co do świadczenia przedemerytalnego wypłaconego ubezpieczonej za luty 2015r. wskazać należy, że okoliczność, iż w dniu 5 lutego 2015r. ubezpieczona zbyła własność nieruchomości rolnych na rzecz swoich dzieci nie zmienia ustalenia, że świadczenie wypłacone za ten miesiąc zostało przez ubezpieczoną pobrane nienależnie. Zbycie nieruchomości rolnych, po tym jak ustало prawo ubezpieczonej do świadczenia przedemerytalnego, nie oznacza bowiem swoistej „reaktywacji” prawa do tego świadczenia.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd uznał odwołanie ubezpieczonej za nieuzasadnione i na podstawie art.477¹⁴§1 kp odwołanie to oddalił.

Odnosząc się na marginesie do twierdzeń ubezpieczonej do trudnej sytuacji materialnej wskazać należy, że okoliczność ta nie ma wpływu na kwestię oceny, czy świadczenie to zostało pobrane nienależnie. Może być natomiast podstawą wniosku ubezpieczonej skierowanego do organu rentowego o odstąpienie od żądania zwrotu kwot nienależnie pobranych w całości lub w części - w trybie art.138 ust.6 ustawy emerytalnej.